

Bilim Çocuk Kartları'yla

Sebzeleri Tanıyoruz...



Size, “birkaç sebze adı sayın” deseler, aklınıza ilk olarak domates, biber, patlıcan, kabak gelebilir. “Birkaç tane daha” saymanız istenirse, fasulye, bezelye, lahana diyebilirsiniz. Birkaç tane daha... Maydanoz, dereotu, bakla... Sebzeler saymakla bitmeyecek kadar çok. Peki, hangi özellik dikkate alınarak bu besinlere sebze adı verilmiş?

Hemen belirtelim, sebze Farsça bir sözcük olan “sebz”den türetilmiş ve anlamı da “yeşil” demek. Dolayısıyla yeşillerin, yani bitkilerin dünyasında çiçekler, kökler, saplar, yapraklar, meyveler gibi bitkinin farklı bölümlerinin genel adı sebze. Bu farklı bölümlerin hepsinin ortak özelliği ise bitkilerinin otsu olması. Bir de odunsu bitkiler var. Bunların da çiçeklerinin çeşitli bölümleri döllenen sonra meyve olarak geliyor. Sonuç olarak meyveler de bitkilerin tohumlarını taşıyan oluşumlara verilen ad. Dolayısıyla domatesin kendisi meyve, bitkisi otsu olduğundan sebze olarak nitelendiriliyor. Marul, kıvırcık, baş salata yani aysberg gibi bitkiler de otsu ve sebze olarak tüketiliyorlar.

Sebzeler kendi aralarında da sınıflandırılırlar. Otsu bitkinin besin olarak yararlandığımız bölümüne göre kök sebzeler, yaprak sebzeler, soğan sebzeler, yumru sebzeler gibi bir sınıflandırma söz konusu. Örneğin, havuç, turp ve şalgam kök; kuşkonmaz, alabaş ve lahana, gövde; patates ve yerelması yumru; soğan ve sarımsak soğan; ıspanak, pazı, marul, yaprak; kabak, hıyar ve domates meyve; enginar ve karnabahar da çiçek sebzeler.

Bütün sebzeler çiğ olarak ya da pişirilerek yenilebilir. İsterseniz şimdi kartlarınıza bir göz atın ve seçtiğiniz sebzelerle kendinize bir ziyafet çekin. Örneğin, patatesi haşlayıp yanına domates ve biber ekleyip olağanüstü lezzetli ve bir o kadar da sağlıklı bir öğle yemeği hazırlayabilirsiniz...

Kartları Hazırlayan:

Gülgün Akbaba

AÜ Ziraat Fak. Bahçe Bitkileri Bölümü
Öğretim Üyesi Doç. Dr. Köksal Demir'e
katkılarından dolayı teşekkür ederiz.

